

## راهنمای فراغت از تحصیل

### • درخواست احراز کارشناسی

اولین مرحله از شروع فرایند فارغ التحصیلی ثبت درخواست احراز کارشناسی است. در لینک زیر توضیحات کافی برای انجام این مرحله وجود دارد.

<https://ac.sharif.edu/docs/graduation>

در انتهای فرایند درخواست (حدود ۱۰ روز کاری) یک نامه از نظام وظیفه دانشگاه تحت عنوان «نامه اتمام معافیت تحصیلی» آماده خواهد شد. با چاپ کردن نامه و مراجعه در اسرع وقت به سازمان وظیفه عمومی (واقع در میدان سپاه) و دریافت نوبت از باجه معافیت تحصیلی (ساختمان شماره ۳) آن را به مامور مربوطه تحویل دهید. وضعیت سربازی شما ظرف حداکثر ۲ روز کاری به «مشمول» تبدیل وضعیت پیدا خواهد کرد.

♦ در نظر داشته باشید که اگر ترم زوج فارغ شوید تاریخ فارغ التحصیلی ۳۰ تیر و اگر ترم فرد فارغ شوید ۳۰ بهمن خواهد بود. دانستن این نکته ممکن است برای اطلاع از فرجه یکساله (معرفی به نظام وظیفه) مفید باشد.

♦ اگر عجله دارید و ۱۰ روز کاری بیش از حد تحمل است، می‌توانید با مراجعه حضوری به دانشکده و ادارات دانشگاه فرایند را جلو بیندازید. طبق تجربه کمتر از یک هفته هم امکان انجام مراحل وجود داشته است.

♦ ترجیحا قبل از ثبت درخواست یکبار نزد خودتان فرم تطبیق واحدهای درسی را بررسی کنید و حتی برای رفع ابهام و شک می‌توانید از معاون آموزشی دانشکده یا دفتر آموزش دانشکده سوال کنید. ممکن است در حین فرایند احراز از دانشکده با شما تماس بگیرند و تطبیق ناموفق باشد (مخصوصا اگر رشته دوم یا فرعی هم داشته باشید و بخواهید دروسی را مشترک تطبیق بزنید). در این صورت اولین راه این است که از معاون آموزشی دانشکده کمک بخواهید ولی در بدترین حالت، حتما اداره دانش آموختگان به شما کمک خواهد کرد.

♦ مراحل اولیه احراز طولانی‌تر از مراحل انتهایی است. برای پیشبرد سریعتر فرایند می‌توانید به استاد راهنما، معاون آموزشی و رئیس دانشکده یادآوری کنید؛ اما غالبا برای مراحل مثل کتابخانه و اداره رفاه و غیره نیازی نیست و کمتر از یک روز کاری هر مرحله پیش می‌رود. مرحله آخر که اداره دانش آموختگان است ممکن است طول بکشد که با مراجعه حضوری یا تماس تلفنی ممکن است کار شما پیش رود.

## • درخواست خروج از کشور بعد از فراغت (مخصوص امریکا و کانادا)

اگر متقاضی ویزای امریکا یا کانادا باشید لازم است برای انجام کارهای سفارت به ترکیه، امارات، و یا دیگر کشورها سفر کنید. اگر فارغ التحصیل شده باشید روند درخواست خروج از کشور کمی متفاوت است. در این مرحله نیاز است به سامانه سخا به نشانی زیر مراجعه کنید.

<https://sakha.epolice.ir/portal>

با ورود به حساب کاربری، از بخش «وظیفه عمومی»، گزینه «درخواست معافیت تحصیلی داخلی» را انتخاب کنید. در فهرست درخواست‌ها، آخرین درخواست را مشاهده کنید و در صورت دیدن وضعیت «اتمام معافیت» نامه اتمام معافیت شما در سامانه سخا نشسته است.

حال می‌توانید برای درخواست خروج از کشور از ستون سمت راست، بخش «وظیفه عمومی» را انتخاب کنید و با کلیک بر روی گزینه «درخواست مجوز خروج از کشور» باید علت درخواست، مقصد سفر، تاریخ ورود و خروج را وارد کنید. سپس مقصد و علت درخواست را سیاحتی بیان کنید. با تکمیل درخواست، دکمه ثبت درخواست را وارد نمایید و بعد از پرداخت هزینه خدمات پرونده شما وارد مرحله بررسی می‌گردد. بعد حدود ۲ روز و تایید درخواست اولیه شما، در نهایت گزینه پرداخت الکترونیکی را زده و هزینه ودیعه را پرداخت کنید. پس از حداکثر ۲ روز کاری، درخواست شما تایید خواهد شد و پیامکی به شما ارسال می‌شود مبنی بر اینکه مجوز خروج از کشور شما در سامانه نیروی انتظامی ثبت شده و می‌توانید در تاریخ درخواستی از کشور خارج شوید.

♦ پیشنهاد می‌شود برای تاریخ سفر یک بازه چند روزه اطمینان حول زمان سفر ایجاد کنید تا مشکلی پیش نیاد.

♦ (بروز شده: تابستان ۱۴۰۲) وثیقه زیارتی ۵ میلیون تومان است و تفریحی ۳۰ میلیون تومان است.

♦ شما باید یک حساب حقیقی در بانک سپه به نام خودتان داشته باشید تا ودیعه را پرداخت کنید. همچنین

شماره حساب را در دسترس داشته باشید تا آن را در سایت جهت عودت ودیعه وارد کنید.

♦ ورود شما به کشور در سیستم به محض رسیدن به مرز هوایی یا زمینی ثبت می‌شود. ظرف یک هفته بعد

ودیعه به شما واریز خواهد شد.

♦ برای ورود به سازمان وظیفه عمومی داشتن کارت ملی الزامی است.

## • آزادسازی مدرک کارشناسی (مرحله ۱: سامانه سجاد)

پس از اتمام فرایند احراز کارشناسی، دریافت نامه اتمام معافیت و تحویل آن به سازمان وظیفه عمومی می‌توانید این مرحله را شروع کنید. برای این کار به سامانه سجاد مراجعه کنید و وارد حساب شوید. اگر حسابی ندارید باید ثبت نام کنید.

<https://portal.saorg.ir/>

با وارد کردن برخی اطلاعات مربوط به رشته تحصیلی و دانشگاه، از بخش خدمات، لغو تعهد آموزش رایگان را انتخاب کنید و مدارک مورد نیاز را ارسال کنید. ابتدا درخواست شما به دانشگاه ارسال و در صورت تایید اولیه، باید به تایید سازمان امور دانشجویان برسد. بعد از طی شدن این فرایند (حدود یک هفته کاری) مبلغ مورد نیاز جهت پرداخت به شما اعلام می‌گردد. با پرداخت این هزینه ظرف یک روز کاری نامه الکترونیکی لغو تعهد آموزش رایگان در سامانه قابل دریافت است.

- ♦ برای ثبت نام در سامانه باید معدل دیپلم (نظام قدیم: علاوه بر دیپلم، معدل پیش‌دانشگاهی) را وارد کنید. برای این منظور اگر معدل‌تان را فراموش کردید، با مراجعه به امور دانش‌آموختگان، از کارمند آن درخواست کنید تا اصل مدرک را به شما نشان دهد. هنگام ثبت نام مدرک دیپلم شما به دانشگاه امانت داده شده است.
- ♦ برخی اطلاعات مفیدی که در هنگام پر کردن اطلاعات نیاز می‌شود: دوره‌های کارشناسی شریف، روزانه، حضوری، و با نام کارشناسی پیوسته است. (اگر انتقالی از دانشگاه دیگر هستید ممکن است شبانه باشید).
- ♦ در بخش مربوط به نظام وظیفه، گزینه «معرفی نامه به نظام وظیفه (فرجه یکساله)» را انتخاب کنید. و در بخش مدارک، نامه اتمام معافیت را ارسال کنید.
- ♦ در بخش مدرک لیسانس، جدیدترین کارنامه غیررسمی فارسی (از سامانه آموزش) را آپلود کنید.
- ♦ (بروز شده: تابستان ۱۴۰۲) آزادسازی هر ترم تحصیلی، ۶ میلیون و ۴۰۰ هزار تومان است. برای مناطق ۲ و ۳ ضریب ۲ در تعرفه بالا اعمال می‌شود.
- ♦ دانشگاه شریف حتی با نامه لغو تعهد نیز دانشنامه و ریزنمرات را تحویل نمی‌دهد مگر معافیت تحصیلی جدید یا برگه سبز گرفته باشید. در بخش‌های بعدی با انجام فرایند معافیت تحصیلی می‌توانید آن‌ها را دریافت کنید.

## • درخواست معافیت تحصیلی خارج از کشور (مرحله ۱: سامانه سجاد و سخا)

پس از اتمام فرایند احراز کارشناسی، دریافت نامه اتمام معافیت و تحویل آن به سازمان وظیفه عمومی می‌توانید این مرحله را شروع کنید. برای انجام این مرحله باید دو کار را همزمان انجام دهید:

مجدداً به سامانه سجاد مراجعه کنید و در قسمت ویرایش اطلاعات، اطلاعات پذیرش دانشگاه خارجی خود را وارد کنید و ذخیره کنید. سپس از بخش خدمات، صدور معافیت تحصیلی را انتخاب کرده و مدارک مورد نیاز که شامل نامه لغو تعهد تحصیلی، پاسپورت، نامه پذیرش، کارنامه آزمون زبان (آیلتس یا تافل) و عکس پرسنلی را ارسال کنید و در نهایت درخواست را ثبت کنید.

بطور همزمان مجدداً به سامانه سخا مراجعه کنید و از بخش «وظیفه عمومی»، گزینه «درخواست معافیت تحصیلی خارجی» را انتخاب کنید و مدارک مورد نیاز را مجدداً ارسال کنید و بعد از پرداخت هزینه خدمات منتظر به روز شدن سایت ظرف ۳ روز کاری باشید تا وقتی وضعیت از «تایید اولیه شرایط مشمول» به «تایید نهایی وزارت علوم» تغییر کند.

- توجه داشته باشید حتماً مدارک مورد نیاز در سامانه سجاد باید به فرمت JPG (با حجم کمتر از ۳۰۰ کیلوبایت) و در سامانه سخا به فرمت PDF باشد!
- در سامانه سجاد لازمه درخواست معافیت تحصیلی جدید، دارا بودن برگه سبز است ولی در هیچ جای فرایند نیازی به برگه سبز نیست و می‌توانید در بخش وضعیت نظام وظیفه، برگه اتمام معافیت را به جای برگه سبز آپلود کنید.
- برای ارسال نامه لغو تعهد تحصیلی نیازی به دریافت دانشنامه از دانشگاه نیستید و همان نامه‌ای که از سامانه سجاد دریافت کرده‌اید کفایت می‌کند.
- اگر هنوز پاسپورت ندارید، برای درخواست آن باید مراحل درخواست خروج از کشور (توضیح داده شده در بالا) را دنبال کنید ولی به جای سفر سیاحتی می‌توانید سفر زیارتی را انتخاب کنید تا ودیعه کمتری پرداخت کنید. بعد از ثبت درخواست و تایید آن با مراجعه حضوری به یکی از دفاتر پلیس ۱۰+ می‌توانید نسبت به درخواست صدور پاسپورت اقدام کنید.

## • درخواست معافیت تحصیلی خارج از کشور (مرحله ۲: پرداخت وثیقه)

بعد از اینکه در سامانه سخا وضعیت به «تایید نهایی وزارت علوم» رسید به سازمان وظیفه عمومی (واقع در میدان سپاه) مراجعه کنید و با دریافت نوبت از باجه معافیت تحصیلی (ساختمان شماره ۳) درخواست ادامه فرایند صدور معافیت تحصیلی را به مامور مربوطه اطلاع دهید. مامور شما را به اتاق واقع در ضلع غربی ساختمان شماره ۳ ارجاع می‌دهد. آنجا سرهنگ کار شما را راه می‌اندازد و شما را به دفتر امور مالی ارجاع می‌دهد (در سمت چپ راهرو به محض خروج از ساختمان شماره ۳). آنجا مامور به شما یک نامه تحت عنوان «درخواست صدور ضمانت‌نامه بانکی» تحویل داده می‌شود. حال با مراجعه به بانک اعلام شده در نامه (بانک کشاورزی، سپه، و یا ملی) باید یک حساب جدید افتتاح کنید و پول وثیقه تحصیل در خارج از کشور را به آن حساب واریز کنید. در نهایت بانک به شما یک ضمانت‌نامه تحویل خواهد داد و باید با مراجعه دوباره به دفتر امور مالی نسبت به دریافت نهایی نامه معافیت تحصیلی اقدام کنید.

- ♦ (بروز شده: تابستان ۱۴۰۲) نرخ وثیقه ۴۰ میلیون تومان است ولی جمعا باید ۴۱ میلیون و ۵۰۰ هزار تومان در حساب داشته باشید. اگر بخواهید می‌توانید با واریز اضافه‌تر ۴ میلیون تومان، یعنی جمعا ۴۴ میلیون و ۵۰۰ هزار تومان، حساب خود را سوددار با نرخ ۲۰ درصد کنید تا ارزش وثیقه در سالهای بعد کاسته نشود.
- ♦ اگر پول وثیقه را در بانکی غیر از بانک اعلام شده در نامه داشته باشید (مثلا پول شما در حساب بانک سپه باشد ولی بانک کشاورزی به شما اعلام شود) باید بعد از افتتاح حساب در بانک جدید، به بانک مبدا بروید و یک چک رمزار از بانک مبدا به مقصد بگیرید و دوباره به بانک مقصد برگردید! این کارها ممکن است چندین ساعت طول بکشد و ترجیحا از صبح زود بروید تا قبل از ساعت اداری بتوانید دوباره به امور مالی جهت دریافت نامه معافیت تحصیلی برگردید.
- ♦ بانک ملی و سپه داخل خود سازمان وجود دارد ولی بانک کشاورزی خارج سازمان نزدیک سه راه طالقانی است. بنابراین اگر بانک کشاورزی به شما معرفی شد، ترجیحا پول خود را در بانک کشاورزی یا سپه ریخته باشید تا با مراجعه به بانک سپه در نزدیکی همان شعبه سه راه طالقانی مسیر زیادی را طی نکنید.
- ♦ برای افتتاح حساب نیاز است که اصلی شناسنامه، کپی تمامی صفحات شناسنامه و کپی رو و پشت کارت ملی را با خود همراه داشته باشید.

## • آزادسازی مدرک کارشناسی (مرحله ۲: مراجعات حضوری)

بعد از دریافت نامه معافیت تحصیلی خارجی از سازمان وظیفه عمومی می‌توانید این مرحله را انجام دهید. برای اینکار مدارک زیر را تهیه کنید.

1. کپی نامه پذیرش
2. کپی کارنامه زبان انگلیسی (تافل یا آیلتس)
3. کپی نامه اتمام معافیت تحصیلی داخلی
4. کپی رو و پشت کارت ملی
5. کپی صفحه اول شناسنامه
6. کپی نامه لغو تعهد تحصیل رایگان
7. کپی نامه معافیت تحصیلی خارجی

به سازمان امور دانشجویان (واقع در خیابان موسوی، میدان فردوسی) مراجعه کنید و از دستگاه نوبت در درب اصلی یک نوبت بگیرید. حال وارد سالن کنار درب اصلی شوید و ادامه درخواست معافیت تحصیلی خارجی را اعلام کنید. کارمند به شما خواهد گفت که سامانه سجاد بروز شده است و باید نامه معافیت تحصیلی خارجی خود را آنجا آپلود کنید. در نهایت تمام کپی‌های بالا را به کارمند مربوطه تحویل دهید و با پر کردن یک فرم تعهد، به او اطلاع دهید که یک نامه خطاب به دانشگاه به شما تحویل دهد تا بتوانید دانشنامه و ریزنمره رسمی را از دانشگاه بگیرید. با در دست داشتن این نامه می‌توانید در سامانه آموزش درخواست صدور دانشنامه دهید و در بخش مدرک نظام وظیفه این نامه جدید از سازمان امور دانشجویان را آپلود کنید. ظرف حداکثر یک هفته دانشنامه صادر می‌شود و قابل دریافت است.

♦ برای اینکه کارتان سریع پیش برود، می‌توانید نسخه الکترونیکی معافیت تحصیلی خارجی را قبلاً از سامانه سخا (بخش معافیت تحصیلی خارجی) دریافت کنید و آن را همانجا در سازمان از طریق گوشی در سامانه سجاد آپلود کنید. در غیر این صورت به دفتر انتشارات سازمان مراجعه کنید و از آنجا اقدام کنید.

♦ در سامانه آموزش ممکن است از شما درخواست دو قطعه فیزیکی عکس پرسنلی شود. با آپلود الکترونیکی آن نیازی به آن دو قطعه نیست.

## • صدور مجوز خروج از کشور برای تحصیل

در نهایت و در آخرین مرحله از مراحل فراغت با درست داشتن مدارک زیر به سازمان امور دانشجویان مراجعه کنید:

1. کپی صفحه اول پاسپورت

2. کپی صفحه ویزا

3. کپی نامه معافیت تحصیلی خارجی

4. کپی بلیط هواپیما

دوباره همانند بخش قبل نوبت بگیرید و مدارک را به کارمند مربوطه تحویل دهید. در آخر یک نامه خطاب به اداره امور گذرنامه به شما تحویل داده می‌شود. حال با اصل پاسپورت و نامه دریافتی به اداره امور گذرنامه (واقع در خیابان ایرانشهر) بروید. در بخش سمت چپ درب اصلی، وارد دبیرخانه شوید تا نامه را مهر و امضا کنید. سپس آن را دوباره تحویل بگیرید و وارد ساختمان اصلی شوید. به بخش اطلاعات رجوع کنید و نامه خود را نشان دهید. او شما را راهنمایی می‌کند تا یک فرم خروج دریافت کنید و نوبت بگیرید. وقتی نوبت شما را از باجه ۶ یا ۸ صدا زدند همراه با مدارک زیر تحویل کارمند مربوطه دهید:

1. اصل پاسپورت

2. کپی صفحه اول پاسپورت

3. نامه مهر و امضا شده امور دانشجویان

4. فرم خروج

در انتها یک رسید دریافت به شما تحویل داده می‌شود. فردا می‌توانید پاسپورت خود را از همانجا دریافت کنید.

♦ ورود به اداره امور گذرنامه تنها با کارت ملی ممکن است.

♦ اگر صبح زود به اداره مراجعه کنید می‌توانید ظرف ۲ الی ۳ ساعت بعد از دریافت رسید، پاسپورت را پس بگیرید.

♦ با طی کردن این فرایند نیازی به پرداخت عوارض خروج از کشور نیست.

♦ اگر باجه اطلاعات شلوغ بود، فرم را مستقیم از انتشارات دریافت کنید.